

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **V. K. D.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 6. 2018, č. j. 60 Az 17/2018 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále jen „*krajský soud*“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2018, č. j. OAM-785/ZA-ZA11-HA12-2017. Tímto rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Při posuzování věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Dne 23. 9. 2017 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V rámci žádosti a v následném pohovoru uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, vyznává buddhismus, nikdy nebyl v zemi původu členem politické strany a nebyl ani jinak politicky aktivní. V ČR pobývá od roku 2005 a chtěl by zde zůstat se svými rodinnými příslušníky (manželka a tři děti). Ve vlasti si v roce 2005 půjčil peníze na cestu do Evropy od dvou fyzických osob, šlo o částku 20 000 USD. Úroky měly činit 2/3 z půjčené částky. Žalobce doposud z dluhu splatil celkem 5 000 USD, půjčil si na to od kamarádů v ČR. Posledně uvedenou částku splatil osobně v zemi původu v roce 2013. Současně se s věřiteli domluvil, že zbytek dluhu uhradí v roce 2015, ale na to již neměl peníze. Věřitelé se opakovaně připomínali u jeho matky a žádali, aby zaplatil. Prostřednictvím matky žalobci vzkázali, že pokud dluh nesplatí, bude mít problémy se

životem. Osobně mu nikdo nevyhrožoval. Žalobce uvedl, že u vietnamských úřadů se tuto záležitost bojí ohlásit, protože půjčku uzavřel „načerno“ a nezaplatil z ní daň. Jiné potíže v zemi původu neměl, v průběhu let 2013 až 2014 tam několikrát vycestoval.

[3] Žalobce dále v řízení potvrdil, že na území ČR pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, které mu bylo zrušeno v důsledku pravomocného odsuzujícího rozsudku za drogovou trestnou činnost. Nyní nemá jinou možnost, jak legalizovat pobyt v ČR, kde má rodinu. Do vlasti se kvůli dluhu nemůže vrátit, obává se o svůj život. Proto požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalobci byla dána možnost, aby se dne 11. 12. 2017 seznámil s podklady rozhodnutí, této možnosti však nevyužil.

[4] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žádná z žalobních námitek není důvodná a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Uvedl, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně a na základě odpovídajících podkladů. Žalobce v žalobě konkrétně neuvedl, jak se v zemi původu změnila situace ve vztahu k posouzení jeho azylového případu. Krajský soud dále neshledal porušení § 12 písm. b) zákona o azylu či § 14a tohoto zákona. Žalovaný se touto otázkou dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval a podle názoru soudu správně zohlednil, že žalobce se se svým problémem neobrátil na žádné vnitrostátní orgány. Závěrem neshledal důvodnou ani námitku hrozby nebezpečí ze strany státních orgánů po návratu do země původu s ohledem na žalobcovu neúspěšnou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Ze zpráv o Vietnamské socialistické republice založených ve správním spisu vyplývá, že žalobci žádná taková újma nehrozí, neboť ve vlasti nebyl politickým oponentem režimu a zemi opustil legálně a z rýze ekonomických důvodů.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítá v ní, že se krajský soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami a pouze bez dalšího převzal a aproboval argumentaci žalovaného. Stěžovatel uvádí, že krajský soud se nedostatečně vypořádal se stěžejní žalobní námitkou, jež se týkala nedostatečného zjištění skutkového stavu věci. Krajský soud v tomto směru potvrdil nepřezkoumatelné a nezákonné rozhodnutí žalovaného, čímž zatížil stejnými vadami i napadený rozsudek. Žalobní námitku týkající se neaktuálnosti podkladů pro vydání rozhodnutí a rozpor rozhodnutí žalovaného s § 23c písm. c) zákona o azylu vypořádal krajský soud rovněž nedostatečně a nepřezkoumatelně. Toto ustanovení ukládá správnímu orgánu povinnost rozhodovat na základě aktuálních a přesných informací o zemi původu. Důkazní břemeno nelze v tomto ohledu vychylovat v neprospěch stěžovatele, jak to učinil krajský soud. Byť stěžovatel neuvedl, jak konkrétně se situace v jeho domovském státě s ohledem na daný případ změnila, nezbavilo to žalovaného povinnosti rozhodnout podle nejaktuálnějších podkladů. Krajský soud pochybil, jestliže upřednostnil zásadu hospodárnosti řízení před kogentním ustanovením zákona o azylu.

[6] Stěžovatel dále namítá, že se krajský soud nesprávně vypořádal i s námitkou, že žalovaný nedostatečně odůvodnil neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Upozorňuje také na to, že se krajský soud v rozsudku opomněl zabývat žalobním tvrzením, podle něhož stěžovateli hrozí v zemi původu jako neúspěšnému žadateli

pokračování

o mezinárodní ochranu trest odnětí svobody. Žalovaný v tomto směru ničím nepodložil své úvahy, že stěžovateli taková újma nehrozí. Závěrem v kasační stížnosti namítá, že krajský soud nesprávně posoudil i žalobní námitku ohledně pochybení žalovaného v otázce udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V případě stěžovatele není možné *a priori* konstatovat, že jeho případné vycestování neznamena rozpor s mezinárodními závazky ČR, což žalovaný učinil.

[7] Podstatný přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud se napadeným rozsudkem odklonil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu v otázce posouzení požadované intenzity odůvodněného strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu a rovněž co do požadované intenzity a důkazního břemene na straně žadatele ve vztahu k důvodným obavám z hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[8] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí. Zdůrazňuje, že věc stěžovatele nepřináší žádnou novou právní otázku, kterou by se měl Nejvyšší správní soud zabývat. Stěžovatel v kasační stížnosti nevysvětluje, v čem konkrétně spatřuje nutnost odklonu od ustálené judikatury. Z rozsáhlých citací soudních rozhodnutí nelze podle žalovaného rozpoznat, jakého pochybení se měl krajský soud dopustit. Krajský soud správní úvahu ohledně neudělení humanitárního azylu přezkoumal, obdobně se náležitým způsobem vypořádal i s námitkou obavy stěžovatele z návratu do vlasti a s namítanou neaktuálností podkladů pro vydání správního rozhodnutí. I na další žalobní body krajský soud reagoval, žalovaný považuje napadený rozsudek za řádně odůvodněný.

[10] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[11] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna citovaná rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[12] V projednávané věci spatřoval stěžovatel přesah vlastních zájmů v zásadním pochybení krajského soudu specifikovaném toliko obecně – neupřesnil, od jaké judikatury se měl krajský soud odchýlit (viz výše v odstavci [7]). Nejvyšší správní soud však žádá

taková pochybení nezjistil, průběh řízení nebyl stížen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku s ohledem na stěžovatelem popsany skutkový příběh bylo dostatečné a srozumitelné a krajský soud se vypořádal se všemi žalobními body na straně 5 a 6 napadeného rozsudku. Není pravdou, že se krajský soud vůbec nezabýval námitkou, podle níž žalovaný nepodložil závěr o tom, že stěžovateli nehrozí v domovském státě jako neúspěšnému žadateli o mezinárodní ochranu v jiné zemi nebezpečí ze strany státních orgánů. Krajský soud tuto otázku posoudil v posledním odstavci na str. 5 napadeného rozsudku. Lze souhlasit s tím, že krajský soud mimo jiné odkázal na argumentaci použitou žalovaným v průběhu správního řízení, to však neznamená, že by se žalobním námitkám sám dostatečně nevěnoval, popřípadě je zcela opomenul. Nejvyšší správní soud stabilně judikuje, že není chybou, pokud se soud s posouzením správních orgánů ztotožní a pro stručnost na jejich závěry odkáže. Měl by však v odůvodnění rozsudku vyložit, proč tak učinil, popřípadě přidat alespoň vlastní krátké hodnocení (viz rozsudek ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130). Těmto požadavkům krajský soud dostal. Z rozsudku vyplývá, jakým způsobem se s žalobní argumentací vypořádal, u všech námitek neopomněl krajský soud uvést vlastní hodnocení.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti závěry krajského soudu nesprávně interpretuje, pokud tvrdí, že soud upřednostnil aplikaci zásady hospodárnosti před kogentním ustanovením zákona o azylu (viz výše v odstavci [5]). Krajský soud pouze zdůraznil, že žalovaný nepochybil, pokud nevyčkával s vydáním rozhodnutí na roční aktualizaci zpráv o zemi původu. Stěžovatel v žalobě totiž neuvedl, jaká konkrétní změna poměrů v jeho vlasti (která by byla zachycena v novějších podkladech pro vydání rozhodnutí) mohla mít vliv na posouzení jeho azylového příběhu, jehož jádrem byla kromě snahy legalizovat si na území ČR pobyt a zůstat zde s rodinou již jen obava z pronásledování ze strany věřitelů – soukromých osob.

[14] Žádnou právní otázku, ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl. Otázky, které stěžovatel nastolil v žalobě a poté znovu v kasační stížnosti, již byly opakovaně v relevantní judikatuře tohoto soudu řešeny. Nejvyšší správní soud se k působení soukromých osob v minulosti nejednou vyjádřil a například v rozsudku ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 – 45, uvedl, že „[z]a pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.“ Citovaný rozsudek se sice týká výslovně pojmu pronásledování, nicméně totožné požadavky klade zákon o azylu i na otázku posouzení hrozící vážné újmy v případě návratu do vlasti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62). Stěžovatel pomoci ze strany orgánů veřejné moci nikdy nevyužil a nedošlo tak k využití všech prostředků ochrany, které mu vietnamský právní řád nabízel, tudíž nelze bez dalšího dovozovat, že by taková ochrana nebyla poskytnuta nebo by byla neúčinná (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2018, č. j. 2 Azs 377/2017 – 45). Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

pokračování

[15] Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že podle ustálené judikatury není ani snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (viz např. usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[16] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. ledna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu